Dyrebeskyttelsen Norge

Fosterhjem for katt

Håndbok

Velkommen som fosterhjem!

Velkommen som fosterhjem i Dyrebeskyttelsen Norge (DN). Hvert år adoptere vi ut tusenvis av dyr, og de aller fleste har tilbrakt noe tid i et av våre fantastiske fosterhjem. Dere gjør en superviktig jobb med å forberede hjemløse dyr for adopsjon. Det er en givende - men ikke alltid lett – oppgave, og vi takker for at du tar den på strak arm.

Vi rehabiliterer og omplasserer et stort antall katter, men også en god del kaniner, hunder, små familiedyr og tamfugl. Denne håndboken vil fokusere på katt, men inneholder informasjon som er relevant også for andre arter.

Håndboken gir generell informasjon, og lokalavdelingen din kan derfor supplerer dette med spesifikk informasjon som gjelder akkurat ditt fosterdyr. De vil også gi deg informasjon om hvem du kan kontakte, hvis du har spørsmål eller trenger hjelp.

Foto: Pexels

Læringsmål

Etter at du har lest håndboken, bør du:

- Forstå rollen til fosterhjemskoordinatoren.
- Forstå ditt ansvar som fosterhjem.
- Vite hvordan du forbereder deg på fosterkattens ankomst.
- Vite hvordan du sikrer hjemmet ditt for katter.
- Være kjent med grunnleggende kattespråk.
- Vite hvordan du skaper et lavstressmiljø for fosterkatten din.
- Vite hvordan du introduserer fosterkatten din for andre dyr i hjemmet.
- Vite hvordan du rengjør og desinfiserer fosterkattens område.
- Være kjent med tegn på sykdom hos katt.
- Vite hvem i lokalavdelingen som kan godkjenne veterinærbehandling.
- Vite hvordan du sikkert transporterer fosterkatten.
- Være kjent med tiltak du kan ta hvis fosterkatten ikke bruker dokassen.
- Vite hva du skal gjøre hvis fosterkatten din rømmer.
- Forstå hvorfor noen dyr må avlives, og hvem som er ansvarlig for å ta denne avgjørelsen

Få riktig fosterkatt

Før du får tildelt en fosterkatt, vil vi gjerne vite mer om hva slags katt du ønsker å ta vare på, og forholdene i husholdningen din. Vi vil gjøre vårt beste for å samarbeide med deg for å finne en fosterkatt – eller kattefamilie - som passer din livsstil og timeplan. Vær ærlig og informer oss hvis du er ukomfortabel med noe ved dyret du blir tildelt, før du tar det med hjem.

Hvis du av en eller annen grunn ikke er i stand til å beholde fosterkatten, gi beskjed til fosterkoordinatoren din med en gang. Vi kan ikke garantere at vi kan ta inn katten umiddelbart, men vi vil jobbe for å finne en ny plassering så raskt som mulig.

Hvor lenge skal katten være hos meg?

Hvor lenge en katt trenger å være i et fosterhjem varierer mye. En frisk, tam katt trenger kanskje bare en uke etter kastrering og vaksinasjon før den kan plasseres på hjelpesenteret for adopsjon. Noen katter forblir i fosterhjemmet helt til de blir adoptert ut. Noen krever uker til måneder med medisinsk behandling eller sosialisering før de kan omplasseres. Fosterhjemskoordinatoren kan gi deg et nærmere estimat på hvor lenge de forventer at katten blir i fosterhjemmet.

Prosessen går alltid fortere når fosterhjemmet jobber tett med – og har jevnlig kommunikasjon med – fosterhjemskoordinatoren. Jo raskere du for eksempel sender adopsjonsbilder eller helseoppdateringer, jo raskere blir katten adoptert.

Fosterhjemskoordinator

Før eller når du mottar katten, får du kontaktinformasjon til fosterhjemskoordinatoren din. Det er fosterhjemskoordinatorens ansvar å støtte deg i å sørge for at kattens behov blir dekket. De vil hjelpe deg med å få katten gjennom stegene som trengs for å få dyret fra inntak til adopsjon på en effektiv måte samtidig som vi sikrer best mulig dyrevelferd.

Det er svært viktig at du har regelmessig og hyppig kontakt med fosterhjemkoordinator, om kattens fremgang og behov. Ukentlig kontakt er et minimum, men ulike fosterhjemskoordinatorer kan ha ulike forventninger.

Din fosterhjemskoordinator vil informere deg om den beste måten å holde kontakt på, for eksempel via tekstmelding, e-post eller Messenger.

Det vi forventer

Som fosterhjem må du sørge for:

- Et trygt og lite stressende miljø
- Daglig stell, som å gi fôr og vann, rengjøring av dokassen og pelsstell
- Daglig mental og fysisk stimulering
- Daglig sosialisering
- Regelmessige oppdateringer til fosterhjemskoordinatoren om kattens behov og fremgang
- Ved behov må du kanskje også:
- Gi medisinsk behandling
- Utføre atferdstrening
- Transportere katten til og fra lokalt hjelpesenter og veterinærbesøk
- Ta bilder og skrive en beskrivelse av katten for å legge ut på internett
- Ta imot mulige adoptivfamilier, eller ta med katten til et sted hvor mulige adoptivfamilier kan besøke den

Alle disse tingene tar tid. Hver katt vil ha ulike behov, men du må planlegge for å bruke minst en time daglig på å ta vare på og sosialisere en frisk, tam katt. Hvis fosterkatten din trenger medisinsk behandling eller atferdstrening, må du bruke enda mer tid.

Foto: Pexels

Det du trenger

De aller fleste av våre lokalavdelinger sørger for alt du trenger for å være fosterhjem.

Før katten kommer hjem til deg trenger du:

- Minst én skål i rustfritt stål eller keramikk for tørrfôr, og én skål for vann. Plastskåler kan endre smaken på mat og vann, og kan forårsake kontaktallergi hos noen katter
- Tørr kattemat (tørrfôr)
- Minst en myk, vaskbar seng, gjerne plassert på et høyt sted
- En avdekket dokasse i full størrelse
- Kattesand
- Et klorestativ eller klorebrett
- Katteleker som er vaskbare, slitesterke og trygge
- Utstyr til pelsstell
- Kattevennlige rengjørings- og desinfiseringsmidler
- Et par gamle håndklær

Du kan også trenge:

- Våtfôr
- Kattegodbiter
- Medisiner
- Skinnhansker

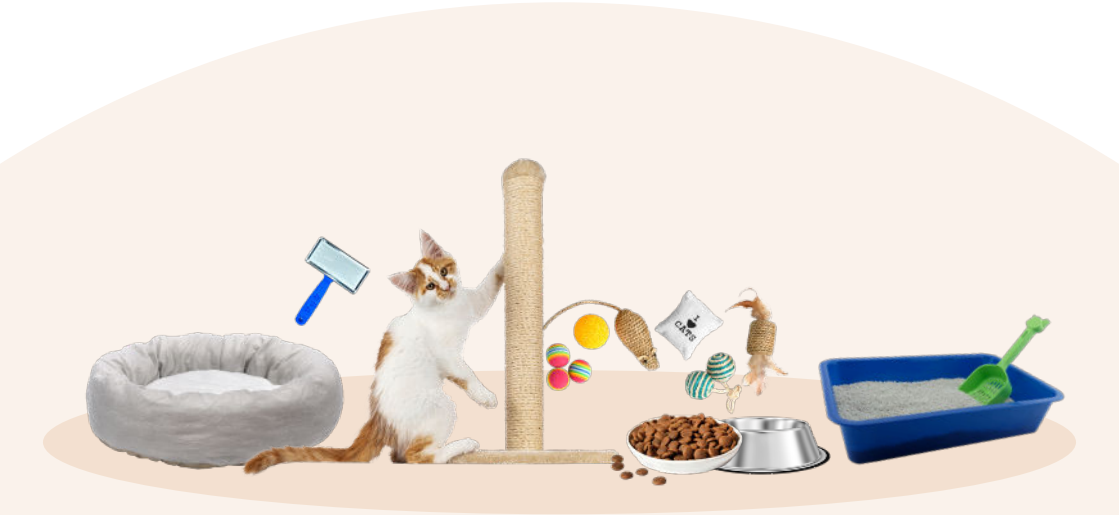

Beskytt meg mot fare

Sikkerhet er vår høyeste prioritet.

Dette er viktig å gjøre i området der katten skal bo:

- Fjern alt katten kan tygge på, inkludert elektriske ledninger
- Lås alle skap som katten kan komme inn i
- Fjern eller fest eventuelle hyller eller bokhyller, slik at de ikke faller ned hvis katten klatrer på dem
- Fest persiennesnorer utenfor rekkevidde
- Hold medisiner, kosmetikk, rengjøringsmidler, andre kjemikalier, fôret til andre familiedyr og menneskemat utenfor rekkevidde
- Fjern potteplanter, siden noen av dem er giftige for katter
- Dekk til og/eller lås søppelbøttene
- Hold dolokk lukket
- Flytt på småting eller verdisaker som katten kan slå ned
- Plukk opp klær som har knapper eller snorer, som kan være skadelige ved svelging
- Sørg for at akvarier eller bur som huser små familiedyr, er sikre og utilgjengelige for katten

!

Ikke slipp meg ut!

Med mindre annet er avtalt, må fosterkatten din holdes inne. Dobbeltsjekk at vinduer og dører er lukket når katten er løs i huset. Katter er utrolig flinke til å komme seg ut av vinduer som står på gløtt. Mange katter er ikke redde for å hoppe fra balkonger, uansett hvilken etasje du bor i.

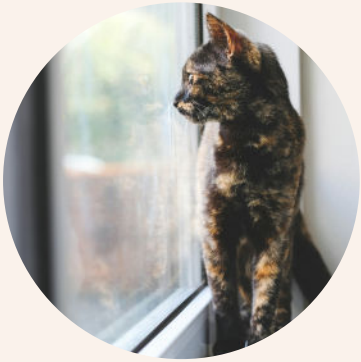

Foto: Unsplash

Skap et miljø med lite stress

Å flytte inn i et nytt hjem kan være veldig stressende for en katt. Heldigvis kan vi gjøre mye for å få den til å føle seg litt mer avslappet.

I begynnelsen bør katten ha sin egen plass, hvor den er beskyttet mot trafikken i hjemmet, for eksempel et bad eller ekstra soverom. Selv om katten kanskje får tilgang til hele hjemmet etter hvert, bør den alltid ha et sted å trekke seg tilbake til, hvis familielivet blir for mye. Sørg for at kattens plass er beskyttet mot barn og andre dyr.

Plasser matskål, vannskål og seng, så langt unna dokassen, som mulig. Katter liker ikke å spise eller hvile i nærheten av toalettet.

Det er viktig at katten har minst ett gjemmested, som samtidig ikke er for vanskelig for deg å komme til (som under sengen eller bak vaskemaskinen). En pappeske eller et transportbur fungerer bra. Forskning viser at katter som har tilgang til gjemmesteder faktisk bruker mindre tid og energi på å gjemme seg!

Katter føler seg tryggere når de kan sitte høyt, så lag en forhøyet liggeplass hvis mulig. De elsker også å se ut av vinduet, så det er ideelt å ha muligheten til å sitte i vinduskarmen.

Katter må klore, så sørg for minst ett stabilt klorestativ eller klorebrett. Sett fram noen morsomme leker for å gi katten noe å gjøre.

Katter liker forutsigbarhet, så gjør den daglige rutinen så lik som mulig. Prøv å holde endringer i miljøet til et minimum.

Snakk alltid med en rolig stemme og unngå direkte øyekontakt med katten. Blunk til katten uten å stirre - dette forteller den at du ikke er en trussel på kattespråk. Lek og kos med fosterkatten din hver dag.
Vurder å kjøpe en Feliway diffusor hos veterinær eller apotek. Den settes i en stikkontakt og slipper ut kattens egne duftstoffer, som virker beroligende. Det kan gi katten en følelse av sikkerhet i fremmede omgivelser. Feliway diffusorer fungerer best i mindre rom. Feliway spray kan også sprayes i transportbur og på liggeplasser, for å redusere stress.

Det finnes næringstilskudd med beroligende effekt, som Aptus Relax og Anxitane. Kattemat kan også være tilsatt beroligende midler, som for eksempel Royal Canin Calm. Disse kan kjøpes hos veterinær.

Lær deg å lese tegn på stress hos katter. Når fosterkatten virker stresset, prøv da å finne ut hvorfor, og hvordan dette kan endres.

Forstå grunnleggende kattespråk

Før du møter fosterkatten din, bør du bli kjent med hvordan katter viser at de er avslappede og glade, og hvordan de uttrykker frykt, angst og stress.

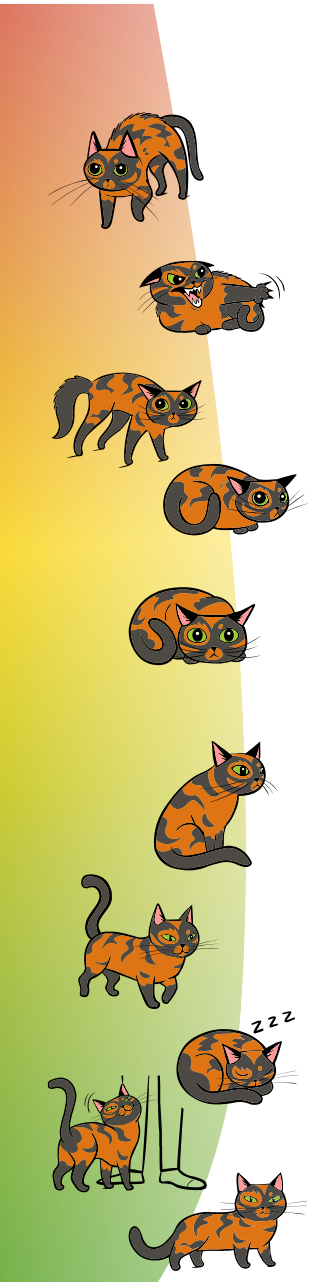

THE SPECTRUM OF
Feline Fear, Anxiety, and Stress

SEVERE SIGNS - FIGHT/ AGGRESSION (FAS LEVEL 5)

- Offensive aggression: pupils constricted or dilated, cat leaning forward, ears forward, moving forward, whiskers forward, tail is an inverted L (first inch of tail is horizontal with ground then the tail drops down), rump raised higher than front (on tip toes), staring, may be growling
- Defensive aggression: ears back, pupils dilated, hunkered down, tail tight or tucked or tail thrashing, whiskers back, hissing, lips pulled back, staring, furrowed brow, could be swatting

SEVERE SIGNS - FLIGHT/FREEZE/FRET (FAS LEVEL 4)

- Flight: actively trying to escape, pupils dilated, ears back, whiskers back, tail down and bottle brushed, fleeing, turning to look at stimulus
- Freeze/Fret: tonic immobility, dilated pupils, body flattened and tense, tail tucked, increased respiratory rate, ears back, staring, whiskers back

FAS LEVEL 4-5

MODERATE SIGNS (FAS LEVEL 2-3)

- Ears further to the side, more pupil dilation but not completely dilated, increase in respiratory rate, brow furrowed, looking at stimulus instead of looking away, tail tight to body, possible tip of tail moving some, whiskers back, body crouched and leaning away

FAS LEVEL 2-3

MILD/SUBTLE SIGNS (FAS LEVEL 1)

- Avoids eye contact, turns head away without moving away, partially dilated pupils, head held just slightly down, slight brow furrowing, whiskers slightly back, ears partially to the side, body shifted slightly away, tail closer to body with possibly some slight flicking

PERKED/INTERESTED/ ANXIOUS? (FAS LEVEL 0-1)

- Looking directly but not intensely, tail up and winding, mouth closed with loose lips, ears perked forward, whiskers forward, slight pupil dilation

RELAXED (FAS LEVEL 0)

- Sleeping
- Neutral: ears in neutral position, brow soft, eyes soft, mouth closed with relaxed lips, body loose, tail carriage U-shaped, pupils normal dilation
- Friendly greeting: tail up and winding, may elevate rear end slightly by standing on toes, ears neutral, forward, or slightly back, might have squinty eyes, brow relaxed, might cheek mark or rub on person or object

FAS LEVEL 0-1

De første dagene

I løpte av de første dagene, er det viktig å sørge for at katten har sin egen plass, beskyttet mot trafikken i hjemmet. Et ekstra bad eller soverom fungerer utmerket.

Det er lurt å sette fram alt av utstyr før katten kommer. På denne måten unngår du å utsette katten for stress, ved å flytte rundt på ting, etter ankomst.

Katten din kommer i et transportbur. Ta av døren på buret, som da fungerer som et trygt hjemmested. Plassere buret i nærheten av maten eller gi våtfôr eller godbiter i buret – for å venne katten til å være der.

Katten bør har det rolig de første dagene. Unngå for mange besøkende og hold aktiviteten og støynivået lavt i hjemmet. Besøk gjerne katten ofte. Sitt med katten og snakk rolig. Ikke klapp eller tving katten til å kose hvis den ikke liker det.

Daglige rutiner

Tilsyn
Det er viktig å observere helsen og væremåten til katten daglig. Legg merke til hvor mye katten har spist og drukket, og hvordan avføringen og urinen ser ut. Katter er flinke til å skjule sykdom og skader, og daglig observasjon gjør det lettere å oppdage problemer tidlig. Endringer bør rapporteres til fosterhjemskoordinatoren.

Fôring
Fosterhjemskoordinatoren vil gi deg råd om hva slags og hvor mye mat du bør gi fosterkatten din.

Noen katter, særlig kattunger, kan opprettholde en sunn vekt med tørrfôr som alltid er tilgjengelig. Andre katter må begrenses til flere mindre måltider daglig. Katter liker å spise lite og ofte, gi derfor helst mindre og hyppigere måltider. Kattunger må mates minst tre ganger daglig og voksne katter minst to ganger daglig.

De fleste katter får diaré av melk og melkeprodukter, så unngå å gi det.

Les anvisningen på fôrpakken for å se hvor mye katten trenger daglig, basert på kattens vekt. Husk at våtfôr, fisk og godbiter inneholder mange kalorier, noe som må tas med i beregningen. Altså, jo flere godsaker du gir katten, jo mindre tørrfôr kan den spise.

Overvekt er et alvorlig problem for noen katter, spesielt innekatter og de som får lite mosjon. Dette kan øke risiko for bevegelsesproblemer, hjerte- og karsykdommer, og metabolske sykdommer, for eksempel diabetes mellitus. Overvekt og følgesykdommer gir katter som er vanskelige å omplassere.

Langtidsfosterkatter bør veies månedlig. Hvis fosterkatten din er overvektig, eller legger på seg, må det lages en fôrings- og treningsplan. Planen lages sammen med fosterhjemskoordinator eller veterinær, for å få vekten under kontroll.

Vann
Katter skal alltid ha fri tilgang til rent vann. Vannet bør skiftes minst en gang om dagen, og når det er synlig skittent. Sørg for å skylle/rengjøre skålen godt før påfylling, for å unngå at det dannes slim på bunnen.

Dokassen
Avføring og urinklumper bør fjernes fra dokassen minst én gang daglig, og oftere for kattunger eller hvis du har flere katter som bruker samme dokasse. Tilfør mer sand etter behov.

Dersom du har flere katter, anbefales det å ha minst én dokasse i full størrelse per katt, pluss én ekstra.

Vi anbefaler som regel kattesand som klumper, til voksne katter. Når det gjelder kattunger, kan det være en fordel å bruke ikke-klumpende sand. Dette skyldes at kattunger er mer rotete og klumpende sand kan samle seg i poter og pels. Noen kattunger spiser kattesand, og det kan være farlig om den klumper seg i magen.

Foto: Unsplash

Mosjon, mental stimulering og sosialisering
Katten må ha daglig mosjon, mental stimulering og sosialisering – helst med både mennesker og andre dyr.

- Katter er naturlige jegere, så gi dem leker de kan jakte på. Lek aktivt med katten - dette bygger sosiale bånd - og det er moro! Å leke med katten hver dag er like viktig som å gå tur med en hund.
- Bruk gjerne fiskestangleker eller rull baller langs gulvet for å oppmuntre bevegelse.
- Vær forsiktig med tråd og strikk – dersom katten svelger eller surrer seg fast i dem kan det være svært farlig. Gjem alltid dette når du ikke leker aktivt med katten.
- Ikke la pus leke med hender eller føtter, da dette kan føre til biting.
- Prøv klikkertrening med fosterkatten. Tren katten til å assosiere klikket (fra en klikker du kjøper i dyrebutikken) med godbiter. Bruk deretter klikkerlyden for å belønne det ønskede trikset. Klikkertrening gjør også katten mer adopterbar - hvem vil ikke ha en katt som kan sitte og gi high-five på kommando?
- Etter hvert kan du utsette katten for vanlige husholdningslyder, som TV, støvsuging og lekende barn. Inviter besøkende til å sosialisere med katten for å venne den til andre mennesker.
- Når du koser med katten, er det fint om du kan ta den forsiktig på munnen, føttene og ørene, for å venne den til å bli undersøkt.
- Husk å gi katten noe å gjøre mens du er borte. La radioen stå på, på et lavt lydnivå. Heng en fuglemater utenfor vinduet (sørg for at andre katter som er ute, ikke har lett tilgang til materen). Legg igjen leker den ikke har sett før. Spre litt tørrmat eller godbiter rundt, eller legg det i en Kong (eller lignende leke), slik at katten må jobbe for å få tak i godbitene.

Pelsstell
Noen katter krever regelmessig børsting for å unngå floker. Hjemløse katter kan ha fettete, hard pels og flass, og børsting kan hjelpe. Dette pleier å bedre seg med kvalitetsfôr og inneliv. Ikke alle katter liker å bli børstet, men for noen katter kan det være en koselig måte å knytte seg til mennesker.

Katten må ha daglig mosjon, mental stimulering og sosialisering – helst med både mennesker og andre dyr.

Foto: Unsplash

Rengjøring/desinfeksjon

Rengjørings- og desinfeksjonsrutiner bør balansere behovet for å holde kattens område rent og drepe patogener (mikroorganismer som kan forårsake sykdom), opp mot stresset og de negative helsekonsekvensene forbundet med rengjøringsrutiner og kjemikalier.

Punktrengjøring (spot cleaning) holder i hverdagen og kan gjøres mens dyret er til stede. Punktrengjøring innebærer å fjerne skitne tekstiler og synlig rusk, skifte mat- og vannskåler og rengjøre dokassene. Fokusert bruk av milde rengjøringsmidler kan fjerne synlige rester. Ikke bytt tekstiler for ofte - å kjenne på sin egen lukt er trøstende for katter.

For å hindre spredning av sykdom, bør kattens oppholdsområde desinfiseres mellom fosterdyr. Gulv og andre overflater bør rengjøres med et desinfeksjonsmiddel. Senger og andre tekstiler bør vaskes på 60 grader celsius. Mat- og vannskåler bør vaskes i oppvaskmaskin. Kattesand må skiftes, og dokassen bør desinfiseres med et middel som dreper både virus og ringorm. Husk at leker og utstyr til pelsstell også kan bære patogener og bør desinfiseres. Se nedenfor for informasjon om anbefalte desinfeksjonsmidler.

Noen patogener kan leve lenge i miljøet. Hvis du har hatt en katt hjemme med en smittsom sykdom, som katteinfluensa, kattepest eller ringorm, må det lages en detaljert plan sammen med fosterhjemskoordinator eller veterinær, for desinfisering av kattens leveområde før du tar inn en annen fosterkatt.

Desinfeksjonsmidler

Desinfeksjonsmidler som dreper kattevirus og ringorm inkluderer:

- accelerated hydrogen peroxide (Accel® eller Rescue™)
- potassium peroxymonosulfate (Virkon® eller Trifectant®)
- klor

De to førstnevnte, vil være tilgjengelige gjennom Dyrebeskyttelsen Norge. Pakkeanvisningene for riktig fortynning- og kontakttid må følges nøye.

Klor kan forurense miljøet og forårsake luftveisirritasjon hos mennesker og dyr. Men det lett å få tak i og er billig, og kan brukes dersom disse retningslinjene følges:

- dyr bør ikke være til stede under desinfeksjon.
- du bør ha på hansker og eventuelt maske under bruk.
- alt organisk materiale må fjernes før bruk.
- det må fortynnes nøyaktig.
- det må gis tilstrekkelig kontakttid (minst 10 minutter).
- det må skylles etter påføring.
- det må oppbevares i en ugjennomsiktig beholder og blandes samme dag som det blir brukt.

Riktig fortynning av klor:

Klor selges i varierende konsentrasjoner i Norge. Disse beregningene er basert på bruk av en 2,4 % løsning, som selges i de fleste butikker. Sjekk flasken før du blander og juster deretter.

Til vanlig bruk (effektiv mot virus som forårsaker kattepest og katteinfluensa):

- 1 del 2,4 % klor blandet med 10 deler vann
- Denne løsningen får du ved å blande 1 dl 2,4 % klor og 1 liter vann

Til sterkere desinfeksjon eller fjerning av ringormsporer:

- 1 del 2,4 % klor blandet med 3 deler vann
- Denne løsningen får du ved å blande 3,3 dl 2,4 % klor og 1 liter vann

Bruk verneutstyr (hansker og maske) med denne konsentrasjonen.

Foto: Unsplash

Hvordan introduserer jeg katten for mine andre familiedyr?

For å beskytte både dine familiedyr og fosterdyrene, må alle katter i husstanden vaksineres. Katter bør bli vaksinert mot katteinfluensa (herpesvirus og calicivirus) årlig og mot kattepest hvert 3. år.

Det er også viktig at du holder fosterkatten unna andre fosterdyr og dine egne dyr i minst 7 dager etter første vaksinasjon (med unntak av katter fra samme kull eller samme husstand). Dette vil gi vaksinen tid til å gi beskyttelse til fosterkatten, og gi deg tid til å se om fosterkatten utvikler sykdom som potensielt kan smitte andre dyr.

Det vil alltid være en viss smittefare mellom dyr som bor sammen. Noen sykdommer, som katteinfluensa, kan overføres fra katter som ikke virker syke, spesielt etter stressende hendelser som flytting til et nytt hjem eller ankomst av et nytt dyr. Kattunger er spesielt utsatt for smittsom sykdom. For å redusere smitterisikoen, er det bare voksne og friske katter som er fullvaksinerte, som kan plasseres sammen.

På grunn av økt mottakelighet for smitte, bør katter under 20 uker ikke plasseres sammen med voksne katter eller kattunger fra andre kull. Unntaket er kattunger som kommer inn alene - hvis de er fysisk friske, kan de plasseres i et annet friskt kull, av sosialiseringsgrunner.

Det er ingen garanti for at fosterkatten kommer overens med de andre dyrene i husholdningen din, men det er noen tiltak du kan gjøre for å øke sjansen for suksess.

Introduksjon til andre katter
Introduksjon til andre katter i husholdningen bør skje gradvis.

Begynn med luktеksponering. Gi fosterkatten et teppe eller en seng som den andre katten har brukt, slik at fosterkatten kan venne seg til lukten. Etter hvert kan kattene bytte områder. Fosterkatten kan utforske den andre kattens leveområde mens den ikke er der, og omvendt. Gi kattene godbiter eller våtfôr, kos og ros under eksponeringen for å gjøre dette til en positiv opplevelse.

Deretter kan kattene mates med våtfôr på hver sin side av en lukket dør. Døren kan åpnes litt, slik at de kan se hverandre. Hvis de begynner å stirre eller vise andre tegn på konfrontasjon, lukk døren eller hold et teppe imellom.

Når du endelig slipper kattene løs i samme rom, sørg for at de har noe å gjøre for å unngå at de begynner å slåss. Hold dem opptatt med å spise godsaker, leke eller få kos.

Kattene bør alltid ha muligheten til å trekke seg bort fra hverandre eller gjemme seg.

Overvåk situasjonen og omdiriger kattene hvis de begynner å stirre, hvese eller luske mot hverandre, før situasjonen eskalerer. Kattene må aldri få lov til å slåss fysisk. Bruk et teppe for å blokkere synet av hverandre, og prøv å engasjere dem i en annen aktivitet.

Hvis spenningen bygger seg opp, begrens tiden kattene er sammen. Separer dem og prøv igjen senere.

Du kan også prøve en Feliway Friends diffusor. Den er litt annerledes enn den vanlige Feliway diffuseren, og slipper ut katteduft som er rettet spesielt mot husholdninger med flere katter.

Hvor lang tid denne prosessen tar varierer veldig – fra timer til dager til uker. Noen katter vil aldri komme overens, men de fleste vil tolerere hverandre med tiden.

Introduksjon til hund
Du kan bruke noen av de samme prinsippene for å introdusere fosterkatten for familiehunden. Start med luktesponering, utforsking av hverandres leveområder og spising på hver sin side av en dør.

Når de skal treffes fysisk, bør det skje i korte introduksjonsøkter. Separer dyrene hvis spenningen blir for stor. Sørg for at katten alltid kan komme seg til et trygt sted hvor hunden ikke har tilgang.

Hold hunden i kort bånd til å begynne med, og la katten gå løs. Det hjelper hvis hunden din kan grunnleggende kommandoer. Be hunden sitte og belønne den med godbiter. Gi katten godsaker samtidig.

Når de kommer godt overens, la hunden være løs i rommet, men la båndet være på så du raskt kan få kontroll. La aldri hunden jage katten.

Fortsett å holde dyrene atskilt når du ikke er til stede.

Foto: Adobe

Forebyggende medisin

Alle katter som adopteres ut av Dyrebeskyttelsen Norge blir kastrert, microchippet (ID-merket), vaksinert og har fått ormekur. Fosterhjemskoordinatoren din vil informere deg om og når du trenger å levere katten til veterinæren for kastrering, vaksinering eller annen behandling. Du får også beskjed om du trenger å gi ormekur, og får med nødvendig medisin.

Alle DN-katter får ormekur mot rundorm og bendelorm. Ormekur kommer som pasta, tabletter eller spot-on-væske, og må enten gis én eller flere dager på rad, avhengig av medisinen som brukes.

DN-katter er vaksinert for kattepest og katteinfluensa (herpes- og calicivirus). Vaksineprotokoller for DN-katter kan være annerledes enn vaksineprotokoller for eide dyr som bor i vanlige hjem.

Etter kastrering

Hvis du skal ta vare på en katt rett etter kastrering, får du som regel veiledning fra veterinærklinikken. Her er noen generelle retningslinjer:

- Katter våkner gradvis fra narkose, og det kan ta opptil ett døgn før de er tilbake til det normale
- La katten ligge i buret til den våkner. Hvis det er trangt i buret, åpner du døren. Sørg for at katten er strukket ut og har åpne luftveier
- Hold katten varm under oppvåkning. Plasser katten i et varmere rom, for eksempel et bad. Å sette buret på et gulv med varmekabler er ideelt. Dekk kroppen (ikke hodet) med et teppe
- Hvis katten har en bandasje på benet fra en veneflon eller blodprøve, bør den fjernes så snart du kommer hjem
- Ikke gi mat eller vann før katten er helt våken
- Sjekk såret daglig. Hos hannkatter er disse på pungen. De er veldig små og vil være nesten usynlige i løpet av de første dagene. På hunnkatter skal såret være lukket, og det skal ikke være rødt, hovent, blødende (mer enn et par dråper den første dagen) eller væskende
- Ikke la katten slikke på såret. Dette er veldig viktig - slikking kan åpne operasjonssåret og forårsake infeksjon. Det er vanligvis ikke et problem for hannkatter og de trenger ikke krage eller body. Hunnkatter, derimot, bør bruke krage eller body de første dagene etter operasjonen
- Hold katten rolig i flere dager etter operasjon. Plasser den i et mindre rom med begrensede muligheter til å hoppe og klatre
- Gi smertestillende medisiner som instruert
- Suturer/sting brukes ikke hos hannkatter. Hos hunnkatter kan det hende at stingene må fjernes, eller de kan løse seg opp av seg selv. Veterinæren vil gi deg beskjed om og når du trenger å komme tilbake for stingfjerning

Foto: Unsplash

Er katten syk?

Hvis du tror at fosterkatten din er syk, ta kontakt med fosterhjemskoordinatoren din umiddelbart.

Katter er gode til å skjule når de ikke har det bra, så observer fosterkatten din daglig for eventuelle endringer.

Tegn på sykdom inkluderer:

- Endring i atferd, som å bli passiv eller ikke lenger vil leke eller få kos
- Det tredje øyelokk synes, og ser ut som en rosa trekant i øyevinkelen inn mot nesen
- Utflod fra øynene
- Nysing
- Rennende nese
- Redusert appetitt
- Slapphet
- Oppkast
- Diaré
- Oppblåst mage
- Smerter eller anstrengelser mens katten tisser, den tisser ofte eller prøver å tisse uten å få det til, det er blod i urinen eller den tisser utenfor dokassen
- Drikker og/eller tisser store mengder
- Smerter eller anstrengelser mens katten bæsjer, den prøver å bæsje uten å få det til, den har blod i avføringen eller den bæsjer utenfor dokassen
- Klør seg ofte i ørene
- Klør seg ofte på andre deler av kroppen
- Hårtap eller sår i huden
- Haltende eller unormal gange
- Smerter

Er det en nødsituasjon?

De fleste sykdommer er ikke nødsituasjoner. Dersom du tror at fosterdyret ditt kan pådra seg permanent skade eller dø hvis det ikke blir undersøkt av en veterinær, må du raskt kontakte en klinikk som er godkjent av din lokalavdeling.

Kontakt fosterhjemskoordinatoren og en veterinær umiddelbart hvis fosterdyret ditt viser:

- Pusteproblemer
- Ekstrem sløvhet/manglende evne til å stå
- Tørre, bleke slimhinner
- Er kald å ta på, har temperatur under 37 grader celsius (se Hvordan ta kattens temperatur nedenfor)
- Ukontrollert oppkast
- Traumer (påkjørt av bil, tråkket på, fall fra et høyt sted, osv.) som kan ha forårsaket beinbrudd, store sår eller kraftige blødninger som ikke stopper når det påføres trykk.

Hvordan ta kattens temperatur

- Sett på termometerbeskyttelse, hvis du har
- Ta litt vaselin eller annet smøremiddel på termometer tupp
- Få noen til å holde katten rolig og gi den godbiter eller våtfôr
- Løft halen og sett termometeret ca. 1/2 til 1 cm inn i endetarmen
- Hold i posisjon til termometeret piper

Normal temperatur hos katter er omtrent 37,5 til 39 grader celsius. Den kan krype opp til 39,5 hvis katten er stresset.

Få godkjenning før behandling startes

Det er svært viktig at alle veterinærbesøk og all behandling, samt kostnader, er godkjent av lokalavdelingen på forhånd.

Hvis du følger et sykt eller skadet dyr til veterinæren, be om prisoverslag og få godkjenning fra fosterhjemskoordinatoren **før** behandling startes.

Ulike lokalavdelinger har ulike retningslinjer for kostnadsgodkjenning. Fosterhjemskoordinator får ofte lov til å godkjenne mindre behandlinger, mens større saker kan kreve styregodkjenning.

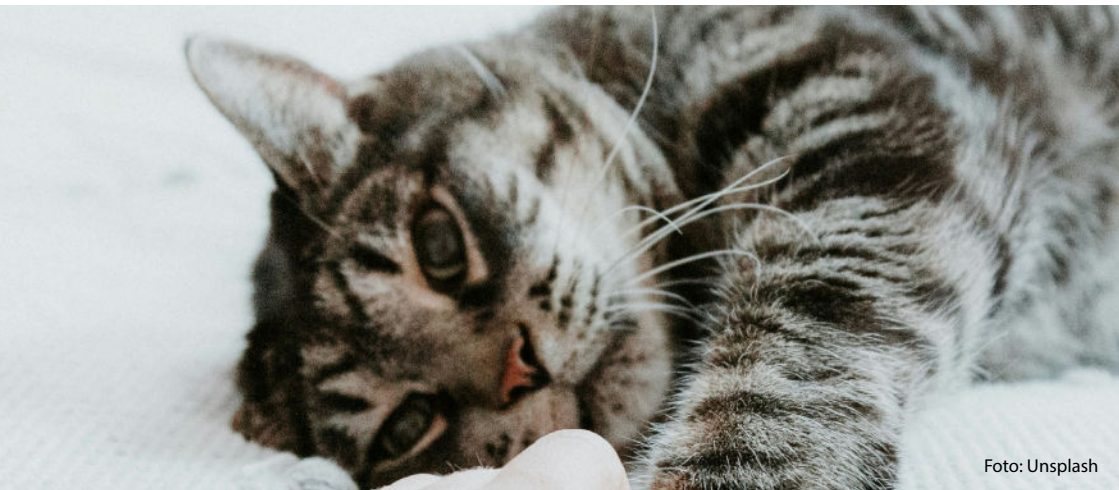

Foto: Unsplash

Transport

Noen lokalavdelinger sørger for transport av fosterdyr til og fra veterinæren. Andre forventer at fosterfamilien hjelper til. Du kan også bli bedt om å levere katten til hjelpesenteret når den er klar for adopsjon.

Ta/send alltid med papirene/vaksinekort som inkluderer dyrets identifikasjon og som bekrefter at det eies av DN.

Hvis du transporterer dyret selv:

- Bruk et bur av hardplast, ikke stoff
- Sjekk at alle klips, som holder topp og bunn sammen, og låser er i orden
- Sjekk at låsene holder ved motstand
- Dekk buret med et håndkle eller teppe for å redusere stress
- Bær buret inn mot kroppen, i stedet for å holde det i håndtaket (dette reduserer vinglete bevegelser)
- Fest buret i bilen ved å plassere det på et sete og tre sikkerhetsbeltet gjennom håndtaket og rundt buret
- Gi beskjed til fosterhjemskoordinator når veterinærbesøket er fullført eller katten er levert til hjelpesenter

Hvordan få en katt i et bur

Sett av god tid til å få katten i buret før transporten er planlagt. Prosessen kan kreve flere forsøk, og katten – og mennesket kan trenge pauser for å roe seg ned.

Den minst stressende måten å få en katt i et bur på, er å trene den til å gå inni buret på egen hånd. La buret stå i et område hvor katten føler seg trygg. La burdøren stå åpen eller fjern døren helt. Legg et mykt underlag i buret. Gi katten godbiter og våtfôr i buret, og snakk lavt og rolig til katten mens den er der inne. Gi katten en ekstra godbit hvis den går inn i buret på egen hånd.

Hvis katten ikke vil gå i buret av seg selv, prøv disse teknikkene:

- Løft katten forsiktig med den ene hånden under brystet og den andre under halen/rumpa. Skyv katten inn i buret med rumpa først
- Sett buret opp vertikalt. Løft katten med en hånd under brystet og den andre under halen/rumpa, og senk katten ned i buret med rumpa først
- Pakk hele katten inn i et håndkle eller teppe og plasser den i buret. Du trenger ikke å ta ut håndkleet/teppet

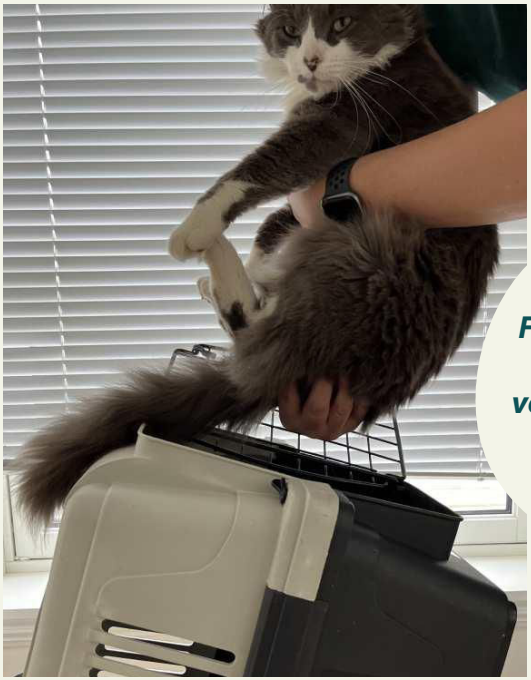

For katter som er vanskelig å få i bur: Sett buret opp vertikalt og senk katten ned med rumpa først.

Hold buret tett inntil kroppen for å redusere bevegelsen

Foto: Annabell Auliff Lauen

Dotrøbbel

Katter er veldig renslige, og de fleste bruker dokassen uten problemer. Hvis din fosterkatt gjør fra seg utenfor dokassen, gi beskjed snarest til fosterhjemskoordinatoren din. Det kan være fysisk sykdom som er problemet.

Hvis det gjelder urinproblemer, bør du prøve å finne ut om katten markerer eller tisser. Hvis en katt markerer, løfter den ofte halen og sprayer bakover. Små mengder urin kan havne på vegger og gardiner. Hvis katten tisser, setter den seg vanligvis ned. Mengden urin vil variere.

Markering er mest vanlig hos ukastrerte hannkatter. Få katten kastrert hvis det ikke allerede er gjort.

Sosialt stress kan føre til både markering og upassende urinering. Se tipsene under Skap et lavstressmiljø.

Her er noen flere tips:

- Ha nok dokasser - én dokasse per katt pluss én ekstra
- Hold dokassene rene
- Sørg for at dokassene er plassert i områder med lite trafikk, der katten føler seg trygg, og i nærheten av der katten tilbringer tiden sin
- Prøv forskjellige typer kattesand. Uparfymert klumpesand er populær, men noen katter foretrekke ikke-klumpende sand
- Prøv å spre litt blomsterjord i dokassen
- Prøv forskjellige størrelser og former på dokasser. De fleste katter foretrekker en romslig boks, uten for høye vegger eller lokk
- Unngå rengjøringsmidler som lukter sterkt når du vasker dokassene
- Hvis katten gjentatte ganger gjør fra seg på ett sted, vurder å plassere en dokasse der
- Dekk sofaen eller seng med tisselaken når du ikke er til stede, hvis nødvendig
- Vask umiddelbart og grundig der katten har tisset. Katter har fantastisk luktesans og vil gjerne gjør fra seg på steder de har gjort det før

Foto: Unsplash

Vasketips

- Sug opp overflødig urin med tørkepapir
- Vask området med grønnsåpe eller et mildt rengjøringsmiddel
- Fjern lukt ved å bløtlegge området i en eddikløsning eller et enzymbasert rengjøringsmiddel (kan kjøpes i dyrebutikk)
- Tekstiler kan bløtlegges i eddikløsning eller enzymbasert rengjøringsmidler

Katten har rømt!

Hvis du er uheldig og katten rømmer:

- Trippelsjekk hjemmet. Katter er verdensmestere i å gjemme seg. Se på de typiske stedene, som under sofaen og sengene og inne i klesskap. Men husk at katter kan presse seg inn i de minste mellomrom, så sjekk under og i kjøkkenskapene; i, under og bak vaskemaskin, tørketrommel og badekar; under sengetøy; under og innenfor møbler; osv
- Informer din fosterhjemskoordinator umiddelbart
- Sett dokassen ut, på et sted som ikke er utsatt for regn. Katter kjenner sin egen lukt på lang avstand. Det kan hende den kommer hjem for å gjøre fra seg
- Sett ut mat og vann på et sted som er beskyttet mot regn, fugler og andre dyr
- Heng opp plakater i nærmiljøet, med bilder og ditt telefonnummer. Plakaten kan også legges i postkassene i nærmiljøet
- Spør naboene om de har sett katten, og gi dem en plakat. Snakk med barn som leker, joggere og folk som går tur i området
- Bruk sosiale medier. Post på nabolag- og borettslagsgrupper. Be ulike dyregrupper, som Dyrebeskyttelsen Norges lokalavdeling, om å etterlyse katten for deg
- Lag annonser på dyrebar.no og DyreID (dyreid.no/savnet-funnet/)
- Gå jevnlig ut for å se etter katten. Prøv å gå ut om natten med lommelykt - kattens øyne reflekterer lyset slik at det kan være lettere å finne dem i mørket. Skinn lyset i busker, under verandaer og bygninger og i garasjer, boder og krypekjellere. Hvis katten er tam, bruk en rolig stemme til å lokke på den
- Lån en felle fra lokalavdelingen. Sett den i nærheten av hjemmet, i skyggen og gjemt fra folk som går forbi, for eksempel under en busk. Frist katten med velsmakende våtfôr og dekk fellen med et håndkle eller teppe. Sjekk fellen ofte, minst hver fjerde time

Det er ekstremt viktig å ta grep med en gang. Jo før du starter, jo større er sjansen for å finne katten.

Foto: Unsplash

Adopsjonstid

Gratulerer! Fosterkatten din er endelig frisk, sosial, vaksinert, ID-merket og sannsynligvis kastrert. Pus er nok adopsjonsklar!

Fosterhjemskoordinatoren kan be deg om å sende bilder og en beskrivelse. Du er den som kjenner katten best, så ikke spar på detaljene. Jo bedre bildene og beskrivelsen er, og jo raskere du kan levere disse, jo raskere vil fosterdyret ditt finne sitt for-alltid hjem.

Du kan bli bedt om å levere katten til hjelpesenteret når det er ledig plass. Noen lokalavdelinger sørger for denne transporten.

Noen katter blir adoptert direkte fra fosterhjemmet, så du kan bli bedt om å ta imot mulige adoptivfamilier i ditt hjem. Fosterhjemskoordinatoren din vil gi deg flere detaljer om denne prosessen. Gi beskjed hvis du er ukomfortabel med dette.

Kan jeg eller noen jeg kjenner adoptere fosterkatten min?
Vi blir alltid glade når våre fosterhjem hjelper oss med å finne gode adoptivhjem!

Med det sagt, har hver lokalavdeling sin egen prosess for godkjenning av adoptivhjem, så du eller dine bekjente må igjennom den prosessen.

Hvis fosterkatten din allerede er reservert til en annen godkjente familie, er det lite sannsynlig at vi kan kansellere reservasjonen. Så hvis du vet at du ønsker å beholde fosterkatten din, eller noen andre du kjenner er interessert, gi beskjed til din fosterhjemskoordinator så snart som mulig.

Foto: Unsplash

Foto: Pexels

Avliving

Som en dyrevelferdsorganisasjon, får vi ofte inn syke og skadde dyr. Det kan være snakk om dyr som har vært hjemløse i lang tid eller som har blitt mishandlet tidligere. På grunn av omfanget av disse skadene, er det av og til at resultatet ikke blir som vi håper, og vi må ta den vanskelige avgjørelsen om avlivning.

Avlivning av dyr gjøres kun hvis det er til det beste for dyret. Det kan være at den fysiske eller psykiske belastningen for dyret er for stor, at rehabilitering ikke er mulig eller at dyret ikke lar seg omplassere. Noen ganger opplever vi at dyr er fysisk friske, men bærer på så store mentale traumer, at de ikke har et godt liv. Hvis behandling og sosialisering ikke gir resultater, kan avlivning være den eneste løsningen.

Beslutningen om avlivning er basert på dyrevelferd. Det er aldri en enkel avgjørelse og gjøres aldri uten en grundig evaluering. Vi forholder oss alltid til dyrevelferdsloven og følger de veterinærmedisinske råd som vi får. Vi jobber hardt for å hjelpe alle dyr og avlivning er alltid siste utvei.

Takk for nå!

Vi håper du fant denne læremodulen nyttig. Er du interessert i å lære mer om Dyrebeskyttelsen Norge, lovverket, hvordan vi jobber og generelt om stell av dyr?

Vi har et opplæringsprogram bestående av 10 læremoduler, som gir deg en introduksjon til Dyrebeskyttelsen Norge sitt arbeid.

Send navn, e-postadresse, telefonnummer og lokalavdeling til aullil@dyrebeskyttelsen.no, så melder vi deg på. Frivillige som fullfører alle ti modulene, får en gratis frivillig t-skjorte.

Til slutt vil vi i Dyrebeskyttelsen Norge si takk!
Våre fosterhjem gjør vårt livreddende arbeid mulig.

Foto: Pexels

Dyrebeskyttelsen Norge

Vil du støtte Dyrebeskyttelsen Norges arbeid for dyr i nød?

Dyrebeskyttelsen Norge er den eneste landsdekkende dyrevelferdsorganisasjonen som gir praktisk hjelp til dyr i nød. Hver dag, hele året, jobber våre lokalavdelinger for å redde dyr fra hjemløshet og vanskjøtsel.

Vi driver også Lisaklinikken, Norges eneste gratis veterinærtilbud for mennesker med økonomiske utfordringer. Her får dyrene nødvendig veterinærhjelp og all behandling er gratis.

I tillegg jobber Dyrebeskyttelsen Norge for bedre dyrevelferd for alle dyr. Vi driver politisk påvirkning og kjemper for lover som gir dyr sterkere rettigheter og bedre beskyttelse.

Ønsker du å bidra til en bedre framtid for dyra, kan du skanne denne QR-koden:

Du kan lese mer om Dyrebeskyttelsen Norge på www.dyrebeskyttelsen.no